

Armáda spásy v České republice, z. s.
Petržilkova 2565/23, 15800 Praha 5
Česká republika
IČ: 406 13 411

T: +420 734 852 239
E: tereza.meliso@armadaspasy.cz
www.armadaspasy.cz

**Srdce Bohu,
ruce lidem**

Lékařka Armády spásy: moje práce nepostrádá smysl

„Lidé bez domova jsou tu stále, stále spí venku a stále mají zdravotní potíže.“

Andrea Pekárková, důstojnice Armády spásy, se vnímá jako odborník pro oblast zdravotní péče o lidi bez domova. Již během studia medicíny se začala zapojovat do zdravotní péče o lidi bez domova v Armádě spásy. Po studiu se kvalifikovala jako praktický lékař a 3 roky působila také jako lékař v organizaci Naděje. Stála u zrodu hnutí Mediků na ulici, navštívila několik zahraničních projektů v oblasti pouliční medicíny a podílela se na založení ordinace praktického lékaře Armády spásy v Ostravě a v Praze. Nyní působí jako lékař v ordinaci Armády spásy v Praze a zajišťuje zdravotní péči v Domově Přístav Praha. V Armádě spásy působí také jako metodička zdravotní péče.

Armáda spásy je jedním z největších poskytovatelů sociálních služeb v oblasti péče o lidi bez domova. Provozuje ordinaci praktického lékaře v Ostravě a Praze, má ošetrovnu na denním centru v Brně, ošetrovatelskou péči poskytuje v 5 Domovech Přístav a její terénní pracovníci konzultují s klienty jejich zdravotní stav.

1. Proč jsou z vašeho pohledu tolik potřebné ordinace pro chudé?

Záhy po zahájení sociální práce cílené na lidi bez domova počátkem 90. let, začali pracovníci narážet na sníženou dostupnost zdravotní péče pro osoby bez přístřeší na jedné straně a potřebou po specifické zdravotní péči pro tyto osoby na druhé straně. Tak vznikla první ordinace praktického lékaře pro osoby bez domova v České republice, založená panem Hradeckým, zakladatelem organizace Naděje. Snahy o zpřístupnění zdravotní péče sociálně vyloučeným postupně následovaly další organizace.

Dodnes platí, že sociálně vyloučené osoby mají omezený přístup ke zdravotní péči z různých důvodů. Zároveň u těchto skupin obyvatel je nutné zpřístupnění zejména kvalitní primární péče. Jedná se o osoby s rizikovým životním stylem pro zdravotní stav. Zanedbávání zdravotního stavu a primární zdravotní péče vede v principu ke třem nežádoucím výsledkům: nezvratné poškození zdravotního stavu s trvalou invalidizací jedince, přetěžování integrovaného záchranného systému a příjmových ambulancí s ekonomickým dopadem a ohrožení většinové populace v případě šíření nepodchycených infekčních chorob. Již ukončený projekt MZČR pilotních ordinací pro chudé dokázal, že působení ordinací pro chudé významně snížilo počet výjezdů a hospitalizací u osob, které tyto služby využívají.

2. Kde všude by podle vás tyto ordinace měly být?

V každém krajském městě.

3. Jací lidé tyto ordinace navštěvují?

V Praze jsou to převážně osoby bez přístřeší včetně nepojištěných cizinců, v Ostravě, Olomouci, Plzni a Pardubicích jsou to i další sociálně vyloučené skupiny – např. z řad národnostních menšin, osamělí senioři atd.

Armáda spásy v České republice, z. s.
Petržilkova 2565/23, 15800 Praha 5
Česká republika
IČ: 406 13 411

T: +420 734 852 239
E: tereza.meliso@armadaspasy.cz
www.armadaspasy.cz

Srdce Bohu, ruce lidem

4. Na jaké problémy, případně bariéry, naráží lidé bez domova v běžných zdravotnických zařízeních?

Neznalost personálu v oblasti bezdomovectví a sociálních služeb, předsudky ze strany personálu, odmítání ošetření z neopodstatněných důvodů, nepřítomnost sociálního pracovníka, nedostatek zájmu a porozumění.

5. Jak je možné, že se stane, že člověk nemá zdravotní pojištění?

Je to záležitost především cizinců, kteří u nás žijí a nepracují na smlouvu. Nemají pak platné české pojištění a mnohdy nemají ani doklady. Často nemají platné pojištění ani ve své rodné zemi. U občanů České republiky je to výjimečná záležitost, která nastává například když někdo opustí republiku na delší dobu a aktivně se odhlásí od pojišťovny a po návratu se už nepřihlásí. V tu chvíli se stává nepojištěným.

6. Kdo hradí zdravotní péči lidí bez dokladů a zdravotního pojištění?

V tuto chvíli nemá Armáda spásy žádný oficiální zdroj na tuto péči. Protože ale zdravotní péči i nepojištěným osobám poskytovat chceme a tyto lidé se na nás s důvěrou obracejí, musíme hledat zdroje například formou kampaně [Ošetřenka](#).

7. Jak by měla být podle vás tato péče hrazena?

Domnívám se, že je nutné, aby pro hrazení péče za tyto osoby ve všech zdravotnických zařízeních existoval fond na MZČR, ze kterého se tato péče bude hradit. Samozřejmě by to obnášelo vytvoření metodiky v jakém rozsahu bude tato péče hrazena – například by se jistě nejednalo o rehabilitační péči, ale spíše o nutnou základní péči.

8. Z jakého důvodu je veřejným zájmem, aby měli lidé bez domova dostupnou zdravotní péči?

Je to jednak snížení nežádoucích dopadů bezdomovectví na zdravotní stav osob a následné zvýšení šance na zapojení se do systému (stanou se ekonomicky aktivní), dále snížení celkových nákladů na zdravotní služby u těchto osob a také snížení rizika šíření infekčních chorob do většinové populace.

9. Jak je to se zdravotním personálem, který pracuje s touto cílovou skupinou? Je ho dostatek?

Získání kvalifikovaného personálu do ordinací pro sociálně vyloučené osoby, ale také do Domovů Přístav, je trvalým problémem většiny organizací a lokalit, kde je tato péče poskytována. Přitom se jedná o medicínsky velice zajímavou práci s potenciálem k osobnímu růstu.

Armáda spásy v České republice, z. s.
Petržilkova 2565/23, 15800 Praha 5
Česká republika
IČ: 406 13 411

T: +420 734 852 239
E: tereza.meliso@armadaspasy.cz
www.armadaspasy.cz

**Srdce Bohu,
ruce lidem**

10. Je možné poskytovat zdravotní péči lidem bez domova i v terénu? Je něco, co by vám jako zdravotníkům v této oblasti pomohlo?

V naší zemi není legálně možné ošetřovat pacienta na ulici. Náš zákon to neumožňuje. Pomohla by změna zákona, ale také samozřejmě navýšení kapacit personálu, protože za stávající personální situace je to kapacitně nevladatelné.

11. Existuje v České republice dostatečné množství lůžkové péče pro lidi bez domova?

Pokud mluvíme o zdravotní péči, v České republice není dostatek azylových domů s ošetrovatelskou službou. Takový je jen jeden, a to v Praze. Jeho kapacita nestačí, navíc služby zde poskytované jsou jen pro určitý výsek cílové skupiny a pro většinu osob bez přístřeší je toto zařízení málo nízkoprahové. Absenci těchto služeb často pak nahrazují LDN, což je pro všechny nevyhovující. Kromě většího počtu azylových domů s ošetrovatelskou službou by pomohlo také navýšení počtu Domovů Přístav, které řeší zdravotně-sociální problematiku bezdomovectví v dlouhodobém horizontu.

Kontakt pro média:

Mgr. Tereza Melišová
Komunikace a PR
734 852 239
tereza.meliso@armadaspasy.cz